

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 493

SPRAWOZDANIE

KOMISJI KULTURY I ŚRODKÓW PRZEKAZU

**o poselskim projekcie uchwały w sprawie
ustanowienia roku 2025 Rokiem Antoniego
Słonimskiego (druk nr 355)**

Marszałek Sejmu, zgodnie z art. 33a ust. 2 regulaminu Sejmu – po zasięgnięciu opinii Prezydium Sejmu – skierował w dniu 7 maja 2024 r. powyższy projekt uchwały do Komisji Kultury i Środków Przekazu do pierwszego czytania.

Komisja Kultury i Środków Przekazu po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu tego projektu uchwały na posiedzeniu w dniu 27 czerwca 2024 r.

wnosi:

W y s o k i S e j m podjąć raczy załączony projekt uchwały.

Warszawa, dnia 27 czerwca 2024 r.

Sprawozdawca

Zastępca Przewodniczącego Komisji

(-) Paulina Matysiak

(-) Urszula Augustyn

UCHWAŁA
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia ... 2024 r.

w sprawie ustanowienia roku 2025 Rokiem Antoniego Słonimskiego

W 2025 roku przypada 130. rocznica urodzin Antoniego Słonimskiego – polskiego poety, pisarza, tłumacza, publicysty, rysownika, krytyka literackiego, człowieka wielu talentów.

W 1918 roku był jednym ze współtwórców pierwszej w wolnej Polsce kawiarni literackiej Pod Pikadorem, a niedługo później – grupy poetyckiej Skamander. W latach międzywojennych współpracował z „Kurierem Polskim” i „Wiadomościami Literackimi” oraz licznymi kabaretami. Był także współzałożycielem pierwszej w Polsce organizacji ochrony praw autorskich, znanej dziś jako Związek Autorów i Kompozytorów Scenicznych.

W swojej działalności publicznej Antoni Słonimski sprzeciwiał się przemocy politycznej. Mawiał, że Bóg powierzył mu humor Polaków. Połączenie zjadliwego dowcipu i ciętej satyry zapewniało mu grono wiernych czytelników w dwudziestoleciu międzywojennym.

Po wybuchu II wojny światowej wraz z żoną Janiną Konarską-Słonimską – znaną malarką i graficzką, przedostał się do Francji i później do Anglii. Na emigracji był dyrektorem Instytutu Kultury Polskiej w Londynie, kierował sekcją literatury UNESCO, a także współtworzył pismo „Nowa Polska”.

Pod koniec 1939 roku napisał wiersz pt. „Alarm”. Dla Polaków na całym świecie ten utwór stał się jednym z najważniejszych tekstów zagrzewających do walki z okupantem.

Po powrocie do kraju Antoni Słonimski został prezesem Związku Literatów Polskich oraz członkiem zarządu polskiego PEN klubu, ale szybko popadł w niełaskę partii. Wykorzystywał swoją pozycję do walki o prawa materialne twórców i bronił wolności słowa, jednak fakt, iż był uważany za jeden z największych autorytetów moralnych, nie uchronił jego książek i felietonów przed konfiskatą czy cenzurą. Odkąd angażował się w działania opozycyjne, Służba Bezpieczeństwa podsłuchiwała jego rozmowy, czytała listy i śledziła niemal każdy ruch. W 1964 roku złożył w kancelarii

premiera List 34 – protest przeciwko cenzurze, w wyniku czego wydano wobec niego zakaz druku i wyjazdów zagranicznych. Po wydarzeniach Marca 1968 roku pisarz padł ofiarą zainicjowanej przez Władysława Gomułkę nagonki antysemickiej, a jego nazwisko kompletnie zniknęło ze środków masowego przekazu.

Gdy Antoni Słonimski zmarł 4 lipca 1976 roku, nie wolno było drukować klepsydr informujących o jego pogrzebie. Cenzura po raz ostatni dotknęła poetę, kiedy jego samego już nie było. Pozbawione ingerencji cenzorów dzieła autora można było przeczytać dopiero w wolnej Polsce.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, wyrażając uznanie dla artystycznego dorobku Antoniego Słonimskiego, ustanawia rok 2025 Rokiem Antoniego Słonimskiego.